Projektovanje softvera

Tema: Softverski sistem za organizovanje rada firme za obezbedjenje

Sadržaj

1.	Korisnički zahtevi	4
	1.1 Verbalni opis	4
	1.2 Slučajevi korišćenja	5
	SK 1: Slučaj korišćenja – Unos zaposlenog	7
	SK 2 Slučaj korišćenja – Izmena zaposlenog	8
	SK 3 Slučaj korišćenja – Brisanje zaposlenog	10
	SK 4 Slučaj korišćenja – Pretraga zaposlenog	11
	SK 5 Slučaj korišćenja – Unos ugovora (složeni slučaj)	12
	SK 6 Slučaj korišćenja – Pretraga ugovora	13
	SK 7 Slučaj korišćenja – Unos radne smene	14
	SK 8 Slučaj korišćenja – Izmena radne smene	15
	SK 9 Slučaj korišćenja – Prijavljivanje koordinatora sektora	17
2.	ANALIZA	18
	2.1. Ponašanje softverskog sistema – Sistemski dijagram sekvenci	18
	DS 1: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Unos zaposlenog	18
	DS 2: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Izmena zaposlenog	19
	DS 3: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Brisanje zaposlenog	21
	DS 4: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraga zaposlenog	23
	DS 5: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Unos ugovora	25
	DS 6: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraga ugovora	26
	DS 7: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja - Unos radne smene	28
	DS 8: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Izmena radne smene	30
	DS 9: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Prijavljivanje koordinatora sektora	32
	2.2. Ponašanje softverskog sistema – Definisanje ugovora o sistemskim operacijama	34
	2.3. Struktura softverskog sistema – Konceptualni (domenski) model	37
	2.4. Struktura softverskog sistema – Relacioni model	37
3.	Projektovanje	42
	3.1 Arhitektura softverskog Sistema	42
	3.2. Projektovanje korisničkog interfejsa	43
	3.2.1. Projektovanje ekranskih formi	43
	3.2.2. Projektovanje kontrolera korisničkog interfejsa	67
	3.3. Projektovanje aplikacione logike	67
	3.3.1. Komunikacija sa klijentima	67
	3.3.2. Kontroler aplikacione logike	68
	3.3.3. Poslovna logika	69

	3.3.4. Broker baze podataka	76
	3.4. Projektovanje skladišta podataka	78
4.	Implementacija	80
5.	Testiranje	82

1. Korisnički zahtevi

1.1 Verbalni opis

Potrebno je napraviti aplikaciju koja će omogućiti prijavljivanje koordinatora sektora, vodjenje evidencije o ugovorima koje je firma sklopila sa svojim klijentima, o svojim zaposlenima koji će biti angažovani na tim poslovima kao i o radnim smenama svakog zaposlenog ponaosob.

Aplikacija treba da vodi evidenciju o zaposlenima, da omogući unos novih zaposlenih, brisanje i izmenu zaposlenih kao i pretragu zaposlenih po odgovarajućim kriterijumima.

Sledeće što aplikacija treba da obezbedi jeste evidencija ugovora, odnosno unos i pretragu ugovora po odgovarajućim vrednostima.

Za svakog zaposlenog potrebno je voditi evidenciju o njiegovim radnim smenama. Treba omogućiti unos radnih smena i njihovu izmenu.

Da bi koordinator sektora mogao da vrši izmene nad podacima u sistemu mora biti prvo prijavljen na sistem.

1.2 Slučajevi korišćenja

Evidentirani su sledeći slučajevi korišćenja:

- 1) Unos zaposlenog
- 2) Izmena zaposlenog
- 3) Brisanje zaposlenog
- 4) Pretraga zaposlenog
- 5) Unos ugovora (složeni slučaj)
- 6) Pretraga ugovora
- 7) Unos radne smena
- 8) Izmena radne smena
- 9) Prijavljivanje koordinatora sektora

Slika 1: Slučajevi korišćenja

SK 1: Slučaj korišćenja – Unos zaposlenog

Naziv SK

Unos zaposlenog

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. Sistem prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

- 1. **Koordinator sektora** unosi podatke novog *zaposlenog*. (APUSO)
- 2. Koordinator sektora kontroliše da li je korektno uneo podatke o novom klijentu. (ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novog zaposlenog. (APSO)
- 4. **Sistem** pamti podatke novog *zaposlenog*. (SO)
- 5. **Sistem** je zapamtio podatke I prikazuje poruku: "Sistem je zapamtio novog *zaposlenog.*" (IA)

Alternativni scenario

5.1 Ako **sistem** nije u mogućnosti da zapamti novog *zaposlenog*, **koordinatoru sektora** ispisuje poruku "Sistem nije u mogućnosti da zapamti novog zaposlenog ." (IA)

SK 2 Slučaj korišćenja – Izmena zaposlenog

Naziv SK

Izmena zaposlenog

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

- 1. **Koordinator sektora** unosi vrednosti po kojima pretražuje *zaposlene*. (APUSO)
- 2. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da nađe *zaposlene* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 3. **Sistem** traži *zaposlene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešna pretraga." (IA)
- 5. Koordinator sektora bira zaposlenog kojeg želi da izmeni. (APUSO)
- 6. Koordinator sektora poziva sistem da učita podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)
- 7. **Sistem** pronalazi date podatke o *zaposlenom* . (SO)
- 8. **Sistem** prikazuje podatke o izabranom *zaposlenom* . **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno prikazani podaci o zaposlenom". (IA)
- 9. **Koordinator sektora** izmenjuje podatke o *zaposlenom* . (APUSO)
- 10. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o zaposlenom . (APSO)
- 11. Sistem čuva podatke o zaposlenom. (SO)
- 12. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem je zapamtio zaposlenog". (IA)

- 4.1 Ukoliko ne postoje *zaposleni* sa datim kriterijumom, **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje zaposleni po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)
- 8.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da prikaže podatke, ispisuje poruku: "Nije moguće prikazati podatke datog *zaposlenog* ".Prekida se izvršenja scenarija. (IA)
- 12.1 Ako je došlo do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Sistem nije u mogućnosti da zapamti zaposlenog". (IA)

SK 3 Slučaj korišćenja – Brisanje zaposlenog

Naziv SK

Brisanje zaposlenog

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

- 1. **Koordinator sektora** unosi vrednosti po kojima pretražuje *zaposlene*. (APUSO)
- 2. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da nađe *zaposlene* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 3. **Sistem** traži *zaposlene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešna pretraga". (IA)
- 5. **Koordinator sektora** bira *zaposlenog* kojeg želi da obriše. (APUSO)
- 6. Koordinator sektora poziva sistem da obriše podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)
- 7. **Sistem** briše podatke o *zaposlenom* . (SO)
- 8. Sistem je izbrisao podatke i ispisuje poruku: "Uspešno ste obrisali zaposlenog". (IA)

- 4.1 Ukoliko ne postoje zaposleni sa datim kriterijumom, **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje *zaposleni* po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)
- 8.1 Ako dodje do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Neuspešno brisanje zaposlenog". (IA)

SK 4 Slučaj korišćenja – Pretraga zaposlenog

Naziv SK

Pretraga zaposlenog

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

- 1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje zaposlene. (APUSO)
- 2. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da nađe *zaposlene* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 3. **Sistem** traži *zaposlene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru** sektora nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešna pretraga!". (IA)
- 5. **Koordinator sektora** bira *zaposlenog* čije podatke želi da pogleda. (APUSO)
- 6. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)
- 7. **Sistem** pronalazi podatke o *zaposlenom* . (SO)
- 8. **Sistem** prikazuje podatke o datom *zaposlenom* . **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno prikazani podaci". (IA)

- 4.1 Ukoliko ne postoje *zaposleni* sa datim kriterijumom **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje zaposleni po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)
- 8.1 Ako dodje do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Nije moguće prikazati podatke datog zaposlenog ". (IA)

SK 5 Slučaj korišćenja – Unos ugovora (složeni slučaj)

Naziv SK

Unos ugovora

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *ugovorima* i učitane su sve usluge.

Osnovni scenario SK

- 1. Koordinator sektora unosi podatke o novom ugovoru. (APUSO)
- 2. Koordinator sektora kontroliše da li korektno uneo podatke o novom klijentu.(ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novom *ugovoru*. (APSO)
- 4. Sistem pamti podatke o novom ugovoru. (SO)
- 5. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje poruku: "Sistem je uspešno zapamtio podatke novog ugovora". (IA)

Alternativni scenario

5.1 Ako dodje do neke greške **sistem** prikazuje poruku: "Došlo je do greške, sistem nije zapamtio podatke novog ugovora". (IA)

SK 6 Slučaj korišćenja – Pretraga ugovora

Naziv SK

Pretraga ugovora

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *ugovorima*.

Osnovni scenario SK

- 1. **Koordinator sektora** unosi vrednosti po kojima pretražuje *ugovore*. (APUSO)
- 2. Koordinator sektora proverava unete vrednosti za pretragu ugovora. (ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da nađe *ugovore* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 4. **Sistem** traži *ugovore* po zadatim vrednostima. (SO)
- 5. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *ugovore*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno pronadjeni ugovori." (IA)
- 6. **Koordinator sektora** bira *ugovor* čije podatke želi da pogleda. (APUSO)
- 7. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranom ugovoru. (APSO)
- 8. **Sistem** pronalazi podatke o izabranom *ugovoru*. (SO)
- 9. **Sistem** prikazuje podatke o izabranom *ugovoru*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazan ugovor." (IA)

- 5.1 Ako ne postoji ni jedan ugovor **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoji ni jedan ugovor po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)
- 9.1 Ako dodje do neke greške, **sistem** ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke izabranog ugovora". (IA)

SK 7 Slučaj korišćenja – Unos radne smene

Naziv SK

Unos radne smene

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: Sistem je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *radnim smenama*. Učitani su svi zaposleni.

Osnovni scenario SK

- 1. Koordinator sektora unosi podatke o novoj radnoj smeni. (APUSO)
- 2. **Koordinator sektora** kontroliše da li je korektno uneo podatke o novoj radnoj smeni. (ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novoj radnoj smeni. (APSO)
- 4. **Sistem** pamti podatke o novoj *radnoj smeni*. (SO)
- 5. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje poruku: "Sistem je uspešno evidentirao podatke o novoj radnoj smeni". (IA)

Alternativni scenario

5.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da zapamti podatke o novoj radnoj smeni, prikazuje poruku: "Došlo je do greške". (IA)

SK 8 Slučaj korišćenja – Izmena radne smene

Naziv SK

Izmena radne smene

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *radnim smenama*.

Osnovni scenario SK

- 1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje radne smene. (APUSO)
- 2. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da pronadje *radne smene* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 3. Sistem traži radne smene po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** date *radne smene*. **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno pronadjene smene!" (IA)
- 5. Koordinator sektora odabira radnu smenu čije podatke želi da izmeni. (APUSO)
- 6. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da prikaže podatke o izabranoj *radnoj smeni*. (APSO)
- 7. **Sistem** pronalazi podatke o izabranoj *radnoj smeni*. (SO)
- 8. **Sistem** prikazuje podatke o datoj *radnoj smeni*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazani podaci o radnoj smeni." (IA)
- 9. **Koordinator sektora** izmenjuje podatke prikazane *radne smene*. (APUSO)
- 10. **Koordinator sektora** proverava unete podatke o izmeni *radne smene*. (ANSO)
- 11. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti izmenjene podatke. (APSO)
- 12. Sistem memoriše podatke. (SO)
- 13. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem je uspešno sačuvao radnu smenu." (IA)

- 4.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da pronadje radne smene, ispisuje poruku: "Nije moguće pronaći radne smene po datom kriterijumu". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)
- 8.1 Ako **sistem** nije u mogućnosti da prikaže podatke, ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke selektovanoj radnoj smeni". Prekida se izvršenje scenaria. (IA)
- 13.1 Ukoliko nije moguće memorisanje podataka **sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem nije uspešno sačuvao radnu smenu". (IA)

SK 9 Slučaj korišćenja – Prijavljivanje koordinatora sektora

Naziv SK

Prijavljivanje koordinatora sektora

Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i prikazuje formu za prijavljivanje koordinator sektora.

Osnovni scenario SK

- 1. Koordinator sektora unosi podatke za prijavu. (APUSO)
- 2. Koordinator sektora poziva sistem da ga prijavi. (APSO)
- 3. Sistem prijavljuje koordinatora sektora. (SO)
- 4. Koordinatora sektora je prijavljen i sistem prikazuje poruku: "Uspešno ste se prijavili". (IA)

Alternativna scenarija

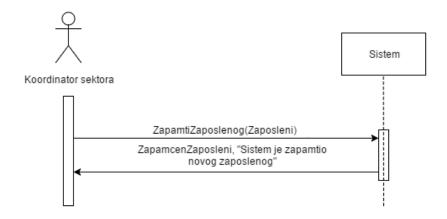
4.1. Ukoliko **sistem** ne može da prijavi **koordinatora sektora**, prikazuje poruku: "Sistem ne prepoznaje upisane informacije, molimo vas proverite korisničko ime i šifru". (IA)

2. ANALIZA

2.1. Ponašanje softverskog sistema – Sistemski dijagram sekvenci

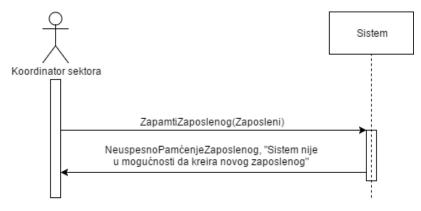
DS 1: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Unos zaposlenog

- 1. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke novog zaposlenog. (APSO)
- 2. **Sistem** je zapamtio podatke I prikazuje poruku: "Sistem je zapamtio novog *zaposlenog.*" (IA)

Alternativna scenarija

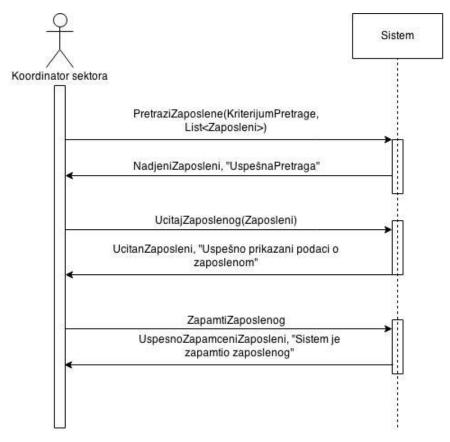
2.1 Ako **sistem** nije u mogućnosti da zapamti novog *zaposlenog*, **koordinatoru sektora** ispisuje poruku "Sistem nije u mogućnosti da zapamti novog zaposlenog ." (IA)

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se jedna sistemska operacija koju treba projektovati:

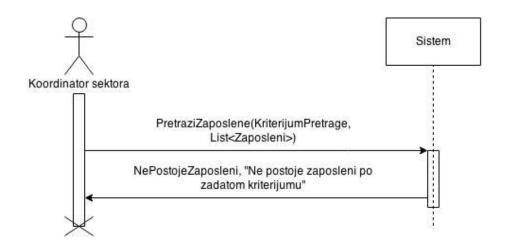
1. Signal ZapamtiZaposlenog (Zaposleni)

- 1. Koordinator sektora poziva sistem da nađe zaposlene po zadatim vrednostima. (APSO)
- 2. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešna pretraga." (IA)
- 3. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da učita podatke o izabranom *zaposlenom*. (APSO)
- 4. **Sistem** prikazuje podatke o izabranom *zaposlenom* . **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno prikazani podaci o zaposlenom". (IA)
- 5. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o zaposlenom . (APSO)
- 6. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem je zapamtio zaposlenog". (IA)

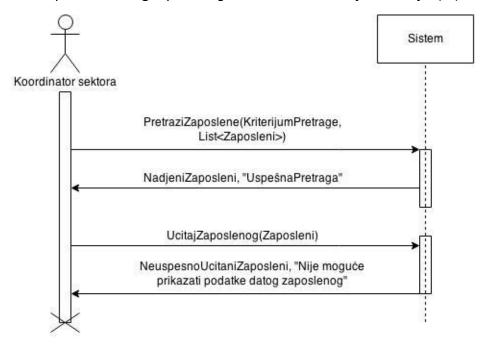

Alternativna scenarija

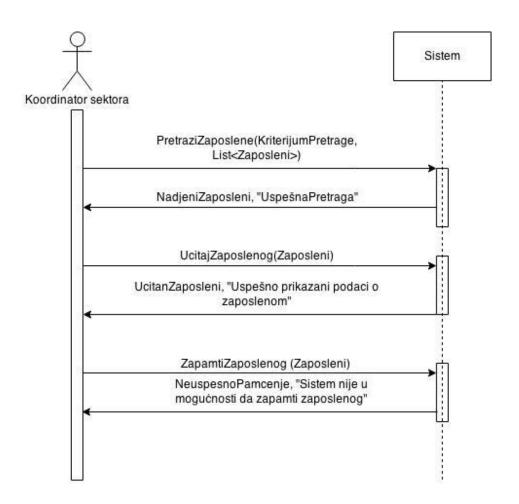
4.1 Ukoliko ne postoje *zaposleni* sa datim kriterijumom, **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje zaposleni po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

8.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da prikaže podatke, ispisuje poruku: "Nije moguće prikazati podatke datog *zaposlenog* ".Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

11.1 Ako je došlo do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Sistem nije u mogućnosti da zapamti zaposlenog". (IA)

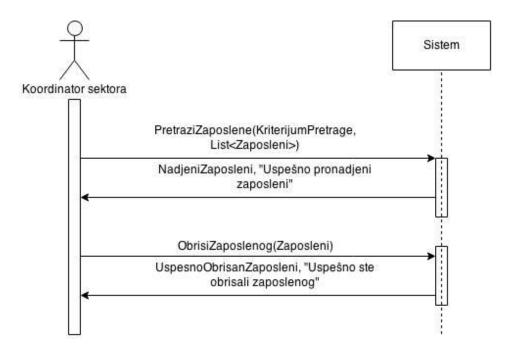

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se sistemske operacije koje treba projektovati:

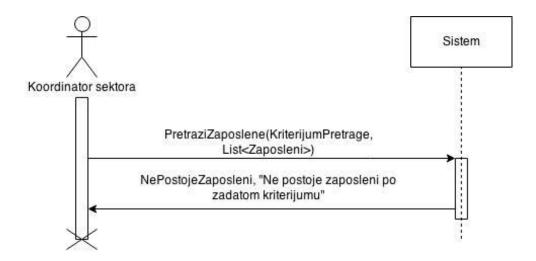
- 1. Signal **PretraziZaposlene** (KriterijumPretrage, List<Zaposleni>)
- 2. Signal UcitajZaposlenog (Zaposleni)
- 3. Signal ZapamtiZaposlenog (Zaposleni)

DS 3: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Brisanje zaposlenog

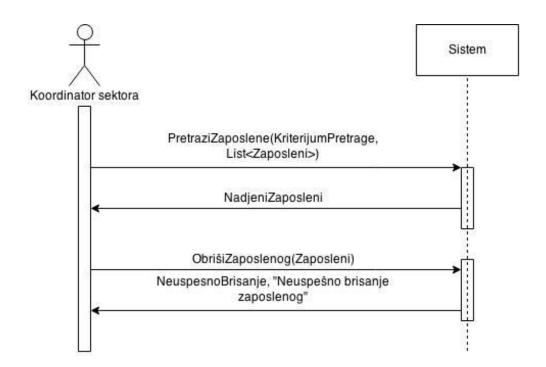
- 1. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da nađe *zaposlene* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 2. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno pronadjeni zaposleni". (IA)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da obriše podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)
- 4. Sistem je izbrisao podatke i ispisuje poruku: "Uspešno ste obrisali zaposlenog". (IA)

4.1 Ukoliko ne postoje zaposleni sa datim kriterijumom, **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje *zaposleni* po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

8.1 Ako dodje do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Neuspešno brisanje zaposlenog". (IA)

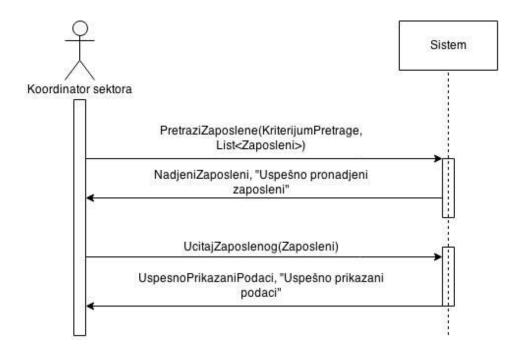

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se sistemske operacije koje treba projektovati:

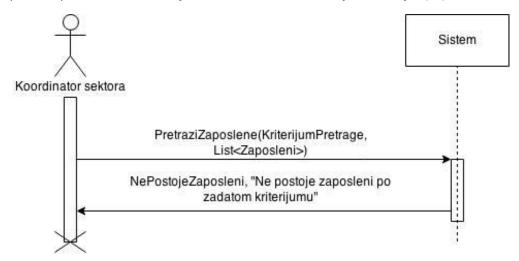
- 1. Signal **PretraziZaposlene** (KriterijumPretrage,List<Zaposleni>)
- 2. Signal ObrisiZaposlenog (Zaposleni)

DS 4: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraga zaposlenog

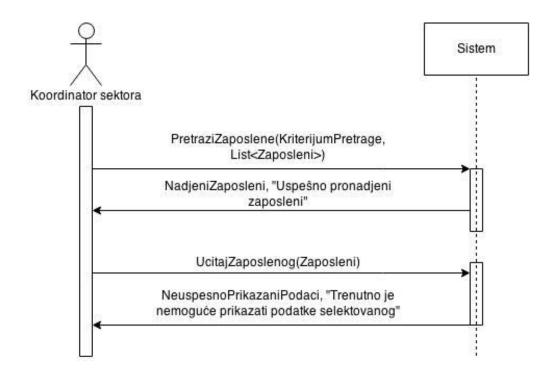
- 1. Koordinator sektora poziva sistem da nađe zaposlene po zadatim vrednostima. (APSO)
- 2. **Sistem** prikazuje **koordinatoru** sektora nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno pronadjeni zaposleni". (IA)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)
- 4. **Sistem** prikazuje podatke o datom *zaposlenom* . **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno prikazani podaci". (IA)

4.1 Ukoliko ne postoje *zaposleni* sa datim kriterijumom **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje zaposleni po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

8.1 Ako dodje do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke selektovanog". (IA)

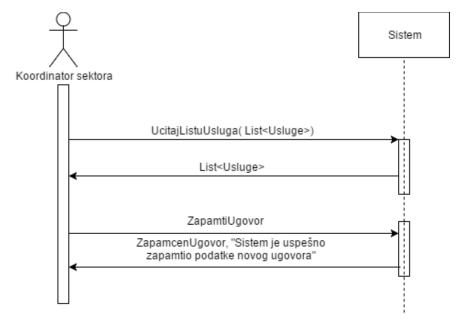

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se sistemske operacije koje treba projektovati:

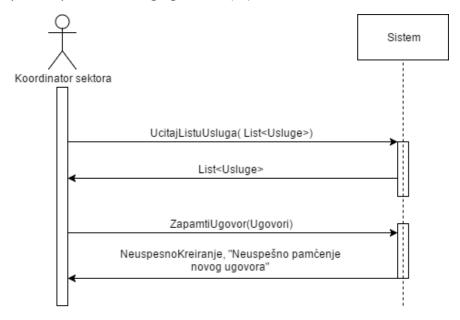
- 1. Signal PretraziZaposlene (KriterijumPretrage,List<Zaposleni>)
- 2. Signal UcitajZaposlenog (Zaposleni)

DS 5: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Unos ugovora

- 1. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novom ugovoru. (APSO)
- 2. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje poruku: "Sistem je uspešno zapamtio podatke novog ugovora". (IA)

2.1 Ako dodje do neke greške **sistem** prikazuje poruku: "Došlo je do greške, sistem nije zapamtio podatke novog ugovora". (IA)

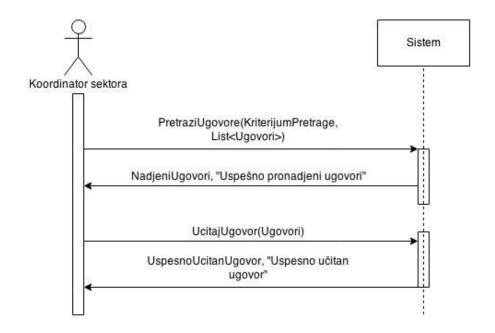

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočava se jedna sistemska operacija koju treba projektovati:

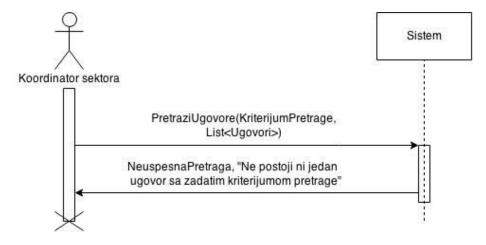
1. Signal ZapamtiUgovor (Ugovori)

DS 6: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Pretraga ugovora

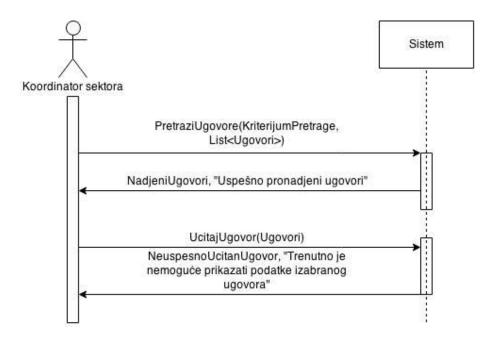
- 1. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da nađe *ugovore* po zadatim vrednostima. (APSO)
- 2. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *ugovore*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno pronadjeni ugovori." (IA)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranom ugovoru. (APSO)
- 4. **Sistem** prikazuje podatke o izabranom *ugovoru*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazan ugovor." (IA)

5.1 Ako ne postoji ni jedan ugovor **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoji ni jedan ugovor sa zadatim kriterijumom pretrage". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

9.1 Ako dodje do neke greške, **sistem** ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke izabranog ugovora". (IA)

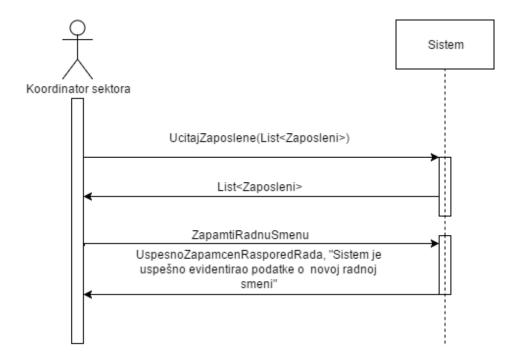

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se sistemske operacije koje treba projektovati:

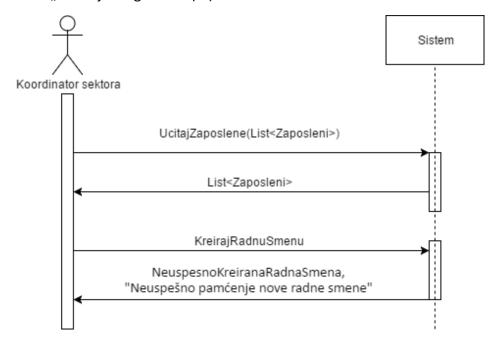
- 1. Signal **PretraziUgovore** (KriterijumiPretage, List<Ugovori>)
- 2. Signal **UcitajUgovor** (Ugovori)

DS 7: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja - Unos radne smene

- 1. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novoj radnoj smeni. (APSO)
- 2. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje poruku: "Sistem je uspešno evidentirao podatke o novoj radnoj smeni". (IA)

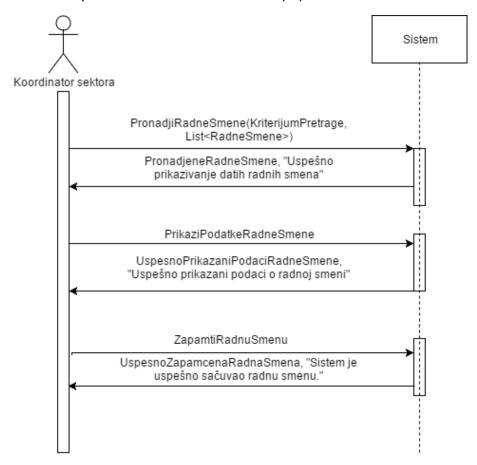
7.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da zapamti podatke o novoj radnoj smeni, prikazuje poruku: "Došlo je do greške". (IA)

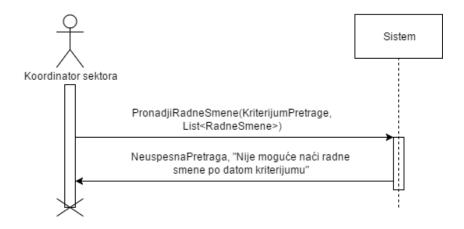
Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočava se jedna sistemska operacija koju treba projektovati:

1. Signal **ZapamtiRadnuSmenu** (RadneSmene)

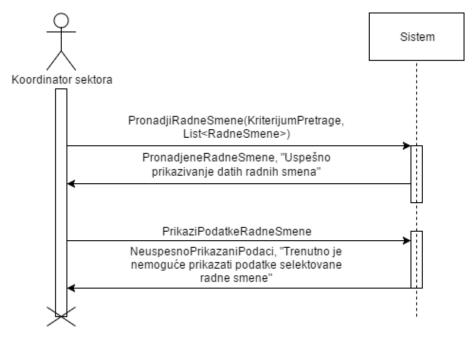
- Koordinator sektora poziva sistem da pronadje radnu smenu po zadatim vrednostima.
 (APSO)
- 2. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** date *radne smene*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazivanje datih radnih smena." (IA)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranoj radnoj smeni. (APSO)
- 4. **Sistem** prikazuje podatke o datoj *radnoj smeni*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazani podaci o radnoj smeni." (IA)
- 5. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti izmenjene podatke. (APSO)
- 6. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem je uspešno sačuvao radnu smenu." (IA)

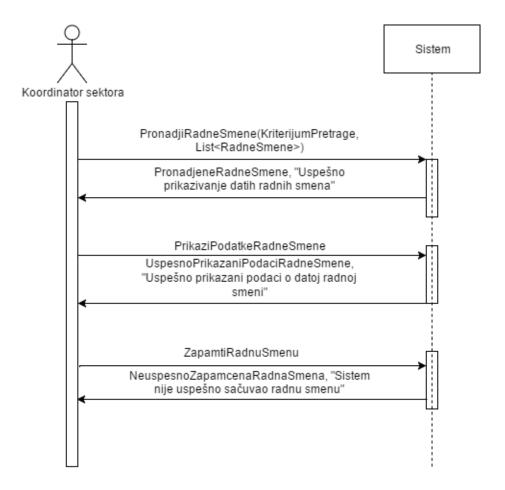
4.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da pronadje radne smene, ispisuje poruku: "Nije moguće pronaći radne smene po datom kriterijumu". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1 Ako **sistem** nije u mogućnosti da prikaže podatke, ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke selektovane radne smene". Prekida se izvršenje scenaria. (IA)

13.1 Ukoliko nije moguće memorisanje podataka **sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem nije uspešno sačuvao radnu smenu". (IA)

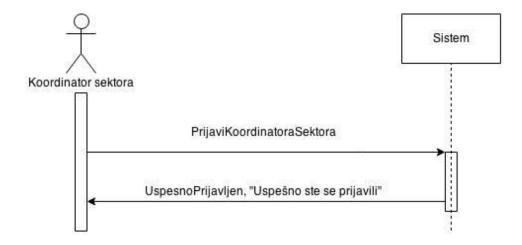

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se sistemske operacije koje treba projektovati:

- 1. Signal **PronadjiRadneSmene** (KriterijumPretrage,List<RadneSmene>)
- 2. Signal PrikaziPodatkeRadneSmene (RadneSmene)
- 3. Signal ZapamtiRadnuSmenu (RadneSmene)

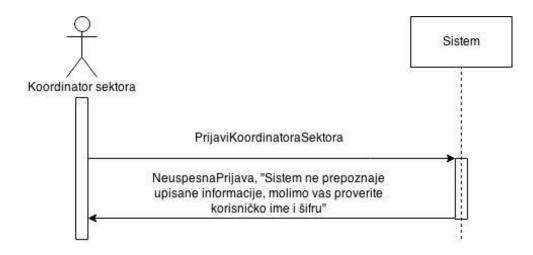
DS 9: Dijagram sekvenci slučaja korišćenja – Prijavljivanje koordinatora sektora

- 1. Koordinator sektora poziva sistem da ga prijavi. (APSO)
- 2. Koordinatora sektora je prijavljen i sistem prikazuje poruku: "Uspešno ste se prijavili". (IA)

Alternativna scenarija

2.1. Ukoliko **sistem** ne može da prijavi **koordinatora sektora**, prikazuje poruku: "Sistem ne prepoznaje upisane informacije, molimo vas proverite korisničko ime i šifru". (IA)

Sa navedenih sekvencnih dijagrama uočavaju se sistemske operacije koje treba projektovati:

1. Signal PrijaviKoordinatoraSektora

Kao rezultat analize scenarija dobijeno je ukupno 11 sistemskih operacija koje treba projektovati:

- 1. Signal ZapamtiZaposlenog (Zaposleni)
- 2. Signal **PretraziZaposlene** (KriterijumPretrage, List<Zaposleni>)
- 3. Signal UcitajZaposlenog (Zaposleni)
- 4. Signal ObrisiZaposlenog (Zaposleni)
- 5. Signal ZapamtiUgovor (Ugovori)
- 6. Signal PretraziUgovore (KriterijumiPretage, List<Ugovori>)
- 7. Signal **UcitajUgovor** (Ugovori)

- 8. Signal **ZapamtiRadnuSmenu** (RadneSmene)
- 9. Signal **PronadjiRadneSmene** (KriterijumPretrage,List<RadneSmene>)
- 10. Signal PrikaziPodatkeRadneSmene (RadneSmene)
- 11. Signal **PrijaviKoordinatoraSektora** (Koordinatori)

2.2. Ponašanje softverskog sistema – Definisanje ugovora o sistemskim operacijama

Ugovor UG1: ZapamtiZaposlenog

Operacija: ZapamtiZaposlenog (Zaposleni):signal;

Veza sa SK: SK1, SK2

Preduslovi: Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Zaposleni moraju biti zadovoljena.

Postuslovi: Podaci o novom zaposlenom sačuvani.

Ugovor UG2: PretraziZaposlene

Operacija: PretraziZaposlene (KriterijumPretrage, List<Zaposleni>):signal;

Veza sa SK: SK2, SK3, SK4

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Ugovor UG3: UcitajZaposlenog

Operacija: UcitajZaposlenog (Zaposleni):signal;

Veza sa SK: SK2, SK4

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Ugovor UG4: ObrisiZaposlenog

Operacija: ObrisiZaposlenog (Zaposleni):signal;

Veza sa SK: SK3

Preduslovi: Strukturna ograničenja nad objektom Zaposleni moraju biti zadovoljena.

Postuslovi: Zaposleni je obrisan.

Ugovor UG5: ZapamtiUgovor

Operacija: ZapamtiUgovor (Ugovori):signal;

Veza sa SK: SK5

Preduslovi: Vrednosna i strukturna ograničenja moraju biti zadovoljena nad objektom Ugovori.

Postuslovi: Podaci o ugovoru su zapamćeni.

Ugovor UG6: PretraziUgovore

Operacija: PretraziUgovore (KriterijumPretrage, List<Ugovori>):signal;

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Ugovor UG7: UcitajUgovor

Operacija: UcitajUgovor (Ugovori):signal;

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Ugovor UG8: ZapamtiRadnuSmenu

Operacija: ZapamtiRadnuSmenu (RadneSmene):signal;

Veza sa SK: SK7,SK8

Preduslovi: Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom RadneSmene moraju biti

zadovoljena.

Postuslovi: Podaci o radnoj smeni su zapamćeni.

Ugovor UG9: PronadjiRadneSmene

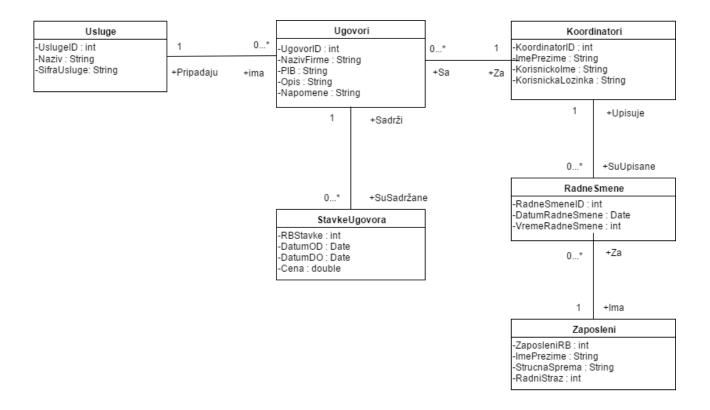
Operacija: PronadjiRadneSmenu (KriterijumPretrage, List<RadneSmene>):signal;

Veza sa SK: SK8		
Preduslovi:		
Postuslovi:		
Ugovor UG10: PrikaziPodatkeRadneSmene		
Operacija: PrikaziPodatkeRadneSmene (RadneSmene):signal;		
Veza sa SK: SK8		
Preduslovi: -		
Postuslovi: -		
Ugovor UG11: PrijaviKoordinatoraSektora		
Operacija: PrijaviKoordinatoraSektora (Koordinatori):signal;		
Veza sa SK: SK9		

Preduslovi: -

Postuslovi: -

2.3. Struktura softverskog sistema – Konceptualni (domenski) model

2.4. Struktura softverskog sistema – Relacioni model

Usluge(UslugeID, Naziv, SifraUsluge)

Ugovori(<u>UgovorID</u>, NazivFirme, PIB, Opis, Napomene, *UslugeID*, *KoordinatorID*)

StavkeUgovora(<u>UgovorID</u>, RbStavke DatumOD, DatumDO, Cena)

Koordinatori(KoordinatorID, ImePrezime, Korisnickolme, KorisnickaLozinka)

RadneSmene(<u>RadneSmeneID</u>, DatumRadneSmene, VremeRadneSmene, *ZaposleniRB, KoordinatorID*)

Zaposleni(ZaposleniRB, ImePrezime, StrucnaSprema, RadniStaz)

Tabela Usluge		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
	lme	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT / UPDATE CASCADES
Atributi	UslugeID	Integer	not null and >0			Ugovori DELETE
	Naziv	String	not null			RESTRICTED Ugovori
	SifraUsluge	String	not null			

Tabela Ugovori		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
	lme	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT RESTRICTED Usluge,
	UgovorID	Integer	not null and >0			WPDATE RESTRICTED Usluge, Koordinatori CASCADES StavkeUgovor a DELETE CASCADES StavkeUgovor a
Ę.	NazivFirme	String	not null			
Atributi	PIB	String	not null			
	Opis	String	not null			
	Napomene	String	not null			
	UslugeID	Integer	not null and >0			

Tabela StavkeUgovora		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje		Strukturno ograničenje
	lme	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT RESTRICTED Ugovori
uti	UgovorID	Integer	not null and >0			UPDATE RESTRICTED
Atributi	RbStavke	Integer	not null and >0			Ugovori DELETE /
	DatumOD	Date	not null			
	DatumDO	Date	not null			
	Cena	Double	not null			

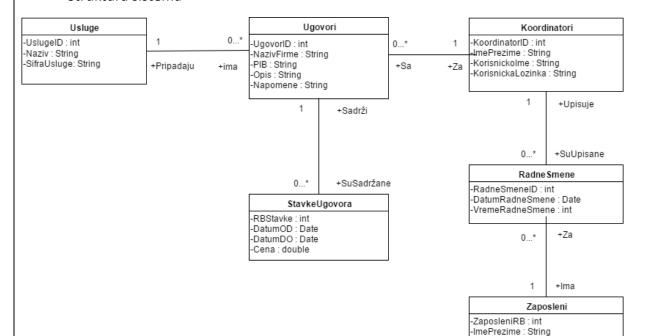
Tabela K	Tabela Koordinatori		Prosto vrednosno ograničenje		Složeno vrednosno ograničenje	
	lme	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT / UPDATE
Atributi	KoordinatorID	Integer	not null and >0			CASCADES Ugovori, RadneSmene
Atr	ImePrezime	String	not null			DELETE
	Korisnickolme	String	not null			RESTRICTED Ugovori, RadneSmene
	KorisnickaLozinka	String	not null			

Tabela R	Tabela RadneSmene		Prosto vrednosno ograničenje		rednosno ičenje	Strukturno ograničenje
	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT RESTRICTED Koordinatori,
Atributi	RadneSmeneID	Integer	not null and >0			Zaposleni UPDATE
₹	DatumRadneSmene	Date	not null			RESTRICTED Koordinatori,
	VremeRadneSmene	String	not null			Zaposleni
	ZaposleniRB	Integer	not null and >0			DELETE /

Tabela Z	Tabela Zaposleni		Prosto vrednosno ograničenje		rednosno ičenje	Strukturno ograničenje
	Ime	Tip atributa	Vrednost atributa	Međuzav. atributa jedne tabele	Međuzav. atributa više tabela	INSERT / UPDATE
Atributi	ZaposleniRB	Integer	not null and >0			CASCADES RadneSmene
	ImePrezime	String	not null			DELETE RESTRICTED
	StrucnaSprema	String	not null			RadneSmene
	RadniStaz	Integer	not null			

SOFTVERSKI SISTEM

Struktura sistema

-StrucnaSprema : String -RadniStraz : int

Ponašanje sistema

Sistemske Operacije ZapamtiZaposlenog (Zaposleni):signal PretraziZaposlene (KriterijumPretrage,List<Zaposleni>):signal UcitajZaposlenog (Zaposleni):signal ObrisiZaposlenog (Zaposleni):signal ZapamtiUgovor (Ugovori):signal PretraziUgovore (KriterijumiPretage,List<Ugovori>):signal UcitajUgovor (Ugovori):signal ZapamtiRasporedRada (Rasporedi):signal PronadjiRasporedRada (KriterijumPretrage,List<Rasporedi>):signal PrikaziPodatkeRasporedaRada (Rasporedi):signal PrijaviKoordinatoraSektora (Koordinatori):signal

3. Projektovanje

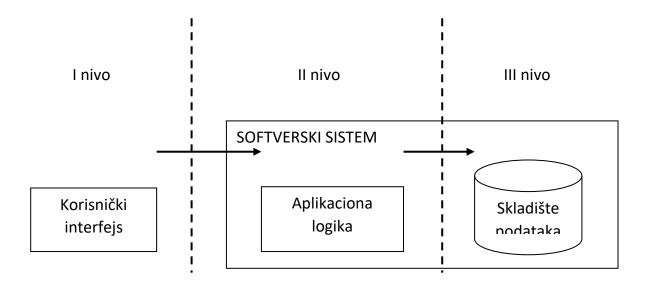
Faza projektovanja opisuje fizičku strukturu i ponašanje softverskog sistema (arhitekturu softverskog sistema).

3.1 Arhitektura softverskog Sistema

Arhitektura softverskog sistem je tronivoska i sastoji se od sledećih nivoa:

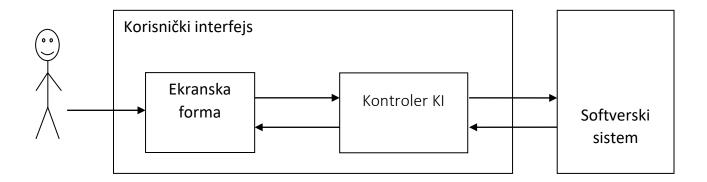
- korisnički interfejs
- aplikaciona logika
- skladište podataka

Nivo korisničkog interfejsa je na strani klijenta, a aplikaciona logika i skladište podataka na strani servera.

3.2. Projektovanje korisničkog interfejsa

Korisnički interfejs predstavlja realizaciju ulaza i/ili izlaza softverskog sistema i sastoji se od ekranske forme i kontrolera korisničkog interfejsa.

3.2.1. Projektovanje ekranskih formi

Korisnički interfejs je definisan preko skupa ekranskih formi. Scenarija korišćenja ekranskih formi su direktno povezana sa scenarijima slučajeva korišćenja. Ekranska forma ima ulogu da prihvati podatke koje unosi aktor, prihvata događaje koje pravi aktor, poziva kontrolera korisničkog interfejsa kako bi mu prosledio te podatke i prikazuje podatke dobijene od kontrolera korisničkog interfejsa.

3.2.1.1. SK 1: Slučaj korišćenja – Unos zaposlenog

Naziv SK

Unos zaposlenog

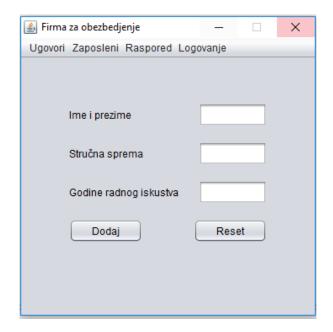
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

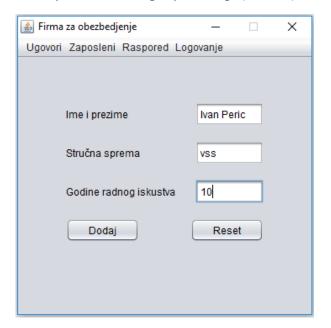
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. Sistem prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

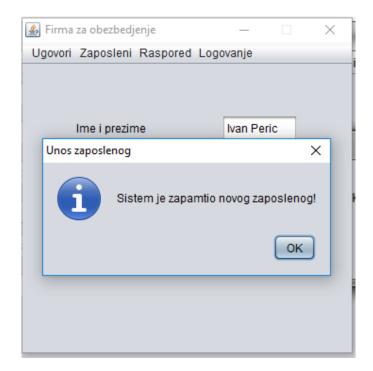
1. Koordinator sektora unosi podatke novog zaposlenog. (APUSO)

- 2. Koordinator sektora kontroliše da li je korektno uneo podatke o novom klijentu. (ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novog zaposlenog. (APSO)

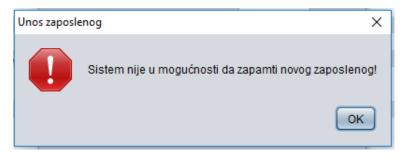
<u>Opis akcije</u>: Koordinator pritiskom na dugme "Dodaj" poziva sistemsku operaciju **ZapamtiZaposlenog**(Zaposleni) koja unosi novog zaoposlenog.

- 4. **Sistem** pamti podatke novog *zaposlenog*. (SO)
- 5. **Sistem** je zapamtio podatke I prikazuje poruku: "Sistem je zapamtio novog *zaposlenog*." (IA)

Alternativni scenario

5.1 Ako **sistem** nije u mogućnosti da zapamti novog *zaposlenog*, **koordinatoru sektora** ispisuje poruku "Sistem nije u mogućnosti da zapamti novog zaposlenog ." (IA)

3.2.1.2. SK 2: Slučaj korišćenja – Izmena zaposlenog

Naziv SK

Izmena zaposlenog

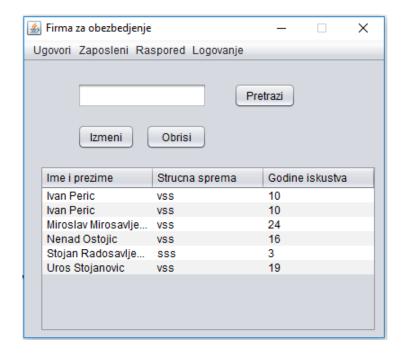
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

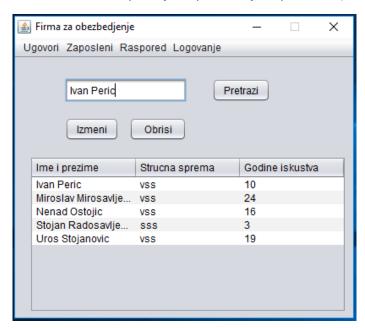
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: Sistem je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

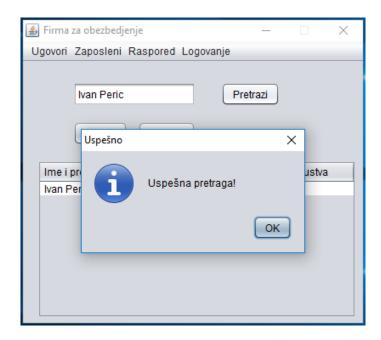
1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje zaposlene. (APUSO)

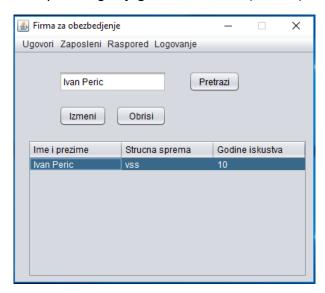
2. Koordinator sektora poziva sistem da nađe zaposlene po zadatim vrednostima. (APSO)

<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Pretrazi" poziva sistemsku operaciju **PretraziZaposlene**(KriterijumPretrage, List<Zaposleni>) koja pronalazi zaposlene po unetom kriterijumu.

- 3. **Sistem** traži *zaposlene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešna pretraga." (IA)

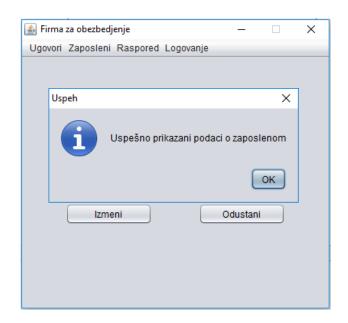
5. Koordinator sektora bira zaposlenog kojeg želi da izmeni. (APUSO)

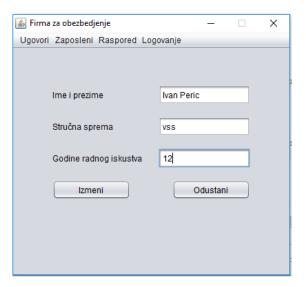
6. Koordinator sektora poziva sistem da učita podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)

<u>Opis akcije:</u> Koordinator klikom na dugme "Izmeni" poziva sistemsku operaciju **UcitajZaposlenog**(Zaposleni) koja učitava podatke o izabranom zaposlenom.

- 7. Sistem pronalazi date podatke o zaposlenom . (SO)
- 8. **Sistem** prikazuje podatke o izabranom *zaposlenom* . **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno prikazani podaci o zaposlenom". (IA)

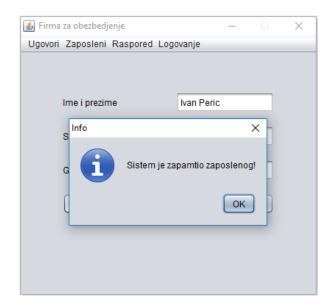
9. Koordinator sektora izmenjuje podatke o zaposlenom . (APUSO)

10. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o zaposlenom . (APSO)

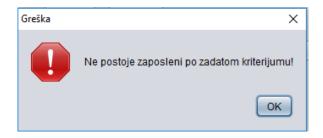
<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Izmeni" poziva sistemsku operaciju **ZapamtiZaposlenog**(Zaposleni) koja pamti podatke o zaposlenom.

- 11. Sistem čuva podatke o zaposlenom. (SO)
- 12. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem je zapamtio zaposlenog". (IA)

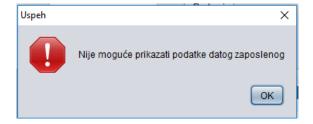

Alternativni scenario

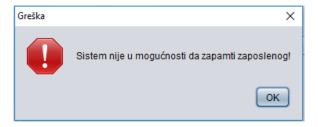
4.1 Ukoliko ne postoje *zaposleni* sa datim kriterijumom, **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje zaposleni po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

8.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da prikaže podatke, ispisuje poruku: "Nije moguće prikazati podatke datog *zaposlenog* ".Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

12.1 Ako je došlo do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Sistem nije u mogućnosti da zapamti zaposlenog". (IA)

3.2.1.3. SK 3: Slučaj korišćenja – Brisanje zaposlenog

Naziv SK

Brisanje zaposlenog

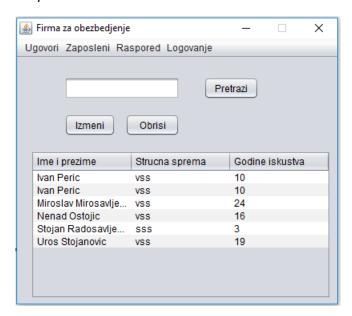
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

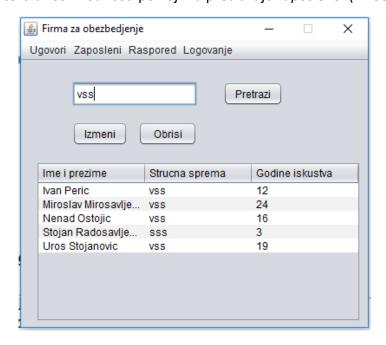
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

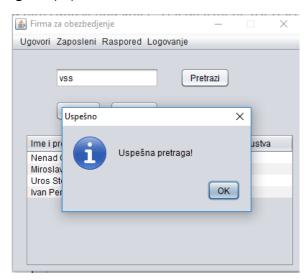
1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje zaposlene. (APUSO)

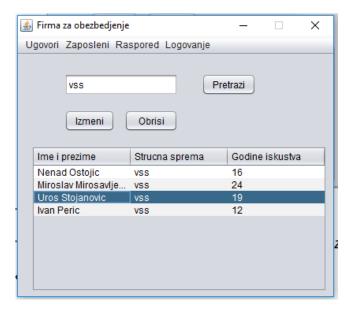
2. Koordinator sektora poziva sistem da nađe zaposlene po zadatim vrednostima. (APSO)

<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Pretrazi" poziva sistemsku operaciju **PretraziZaposlene**(KriterijumPretrage, List<Zaposleni>) koja pronalazi zaposlene po unetom kriterijumu.

- 3. **Sistem** traži *zaposlene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešna pretraga". (IA)

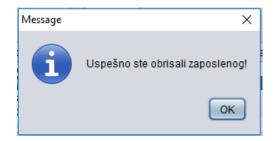
5. Koordinator sektora bira zaposlenog kojeg želi da obriše. (APUSO)

6. Koordinator sektora poziva sistem da obriše podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)

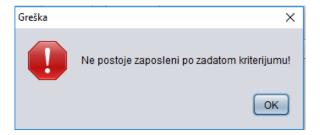
<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Obrisi" poziva sistemsku operaciju **ObrisiZaposlenog**(Zaposleni) koja briše izabranog klijenta.

- 7. **Sistem** briše podatke o *zaposlenom* . (SO)
- 8. Sistem je izbrisao podatke i ispisuje poruku: "Uspešno ste obrisali zaposlenog". (IA)

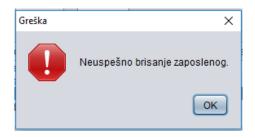

Alternativni scenario

4.1 Ukoliko ne postoje zaposleni sa datim kriterijumom, **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje *zaposleni* po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

8.1 Ako dodje do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Neuspešno brisanje zaposlenog". (IA)

3.2.1.4. SK 4: Slučaj korišćenja – Pretraga zaposlenog

Naziv SK

Pretraga zaposlenog

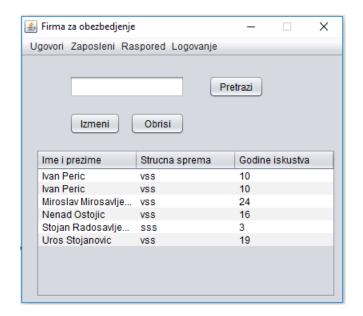
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

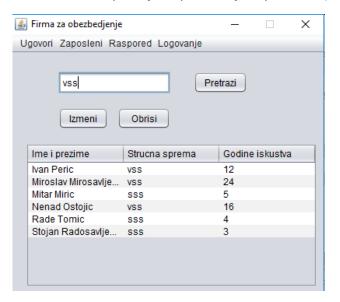
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *zaposlenima*.

Osnovni scenario SK

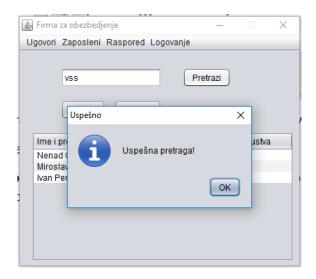
1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje zaposlene. (APUSO)

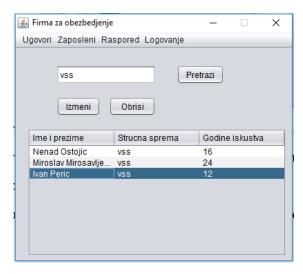
2. Koordinator sektora poziva sistem da nađe zaposlene po zadatim vrednostima. (APSO)

<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Pretrazi" poziva sistemsku operaciju **PretraziZaposlene**(KriterijumPretrage, List<Zaposleni>) koja pronalazi zaposlene po unetom kriterijumu.

- 3. **Sistem** traži *zaposlene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru** sektora nađene *zaposlene*. **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešna pretraga!". (IA)

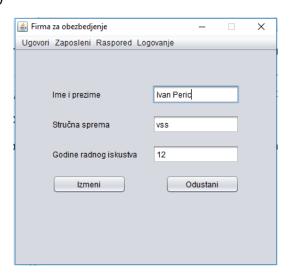
5. Koordinator sektora bira zaposlenog čije podatke želi da pogleda. (APUSO)

6. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranom zaposlenom. (APSO)

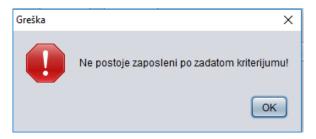
<u>Opis akcije:</u> Koordinator klikom na dugme "Izmeni" poziva sistemsku operaciju **UcitajZaposlenog**(Zaposleni) koja učitava podatke o izabranom zaposlenom.

- 7. **Sistem** pronalazi podatke o *zaposlenom* . (SO)
- 8. **Sistem** prikazuje podatke o datom *zaposlenom* . **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno prikazani podaci". (IA)

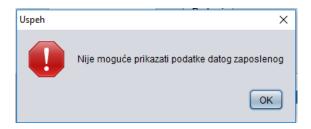

Alternativni scenario

4.1 Ukoliko ne postoje *zaposleni* sa datim kriterijumom **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoje zaposleni po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

8.1 Ako dodje do greške, **sistem** ispisuje poruku: "Nije moguće prikazati podatke datog zaposlenog". (IA)

3.2.1.5. SK 5: Slučaj korišćenja – Unos ugovora

Naziv SK

Unos ugovora

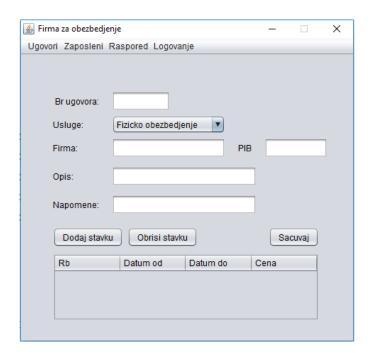
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

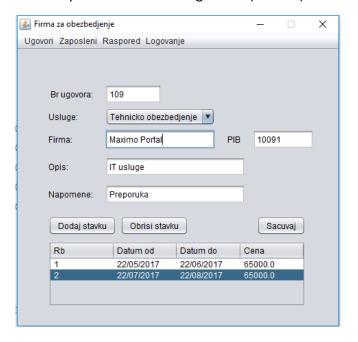
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *ugovorima* i učitane su sve usluge.

Osnovni scenario SK

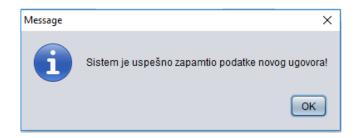
1. Koordinator sektora unosi podatke o novom ugovoru. (APUSO)

- 2. Koordinator sektora kontroliše da li korektno uneo podatke o novom klijentu.(ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novom ugovoru. (APSO)

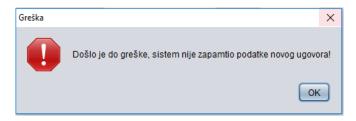
<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Sacuvaj" poziva sistemsku operaciju **ZapamtiUgovor**(Ugovori) koja unosi novi ugovor.

- 4. Sistem pamti podatke o novom ugovoru. (SO)
- 5. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje poruku: "Sistem je uspešno zapamtio podatke novog ugovora". (IA)

Alternativni scenario

5.1 Ako dodje do neke greške **sistem** prikazuje poruku: "Došlo je do greške, sistem nije zapamtio podatke novog ugovora". (IA)

3.2.1.6. SK 6: Slučaj korišćenja – Pretraga ugovora

Naziv SK

Pretraga ugovora

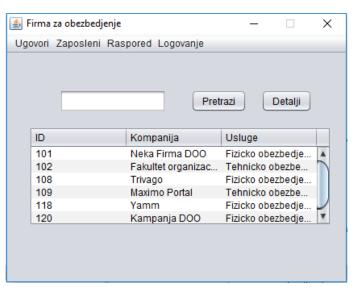
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

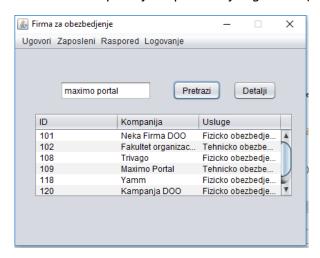
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *ugovorima*.

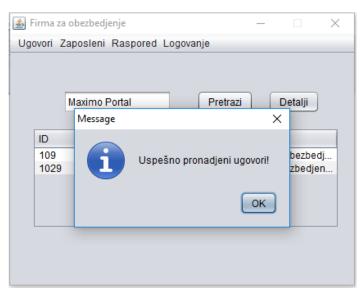
Osnovni scenario SK

1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje ugovore. (APUSO)

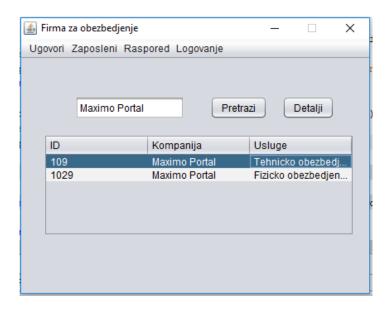

- 2. Koordinator sektora proverava unete vrednosti za pretragu ugovora. (ANSO)
- 3. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da nađe *ugovore* po zadatim vrednostima. (APSO)

 <u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Pretrazi" poziva sistemsku operaciju **PretraziUgovore**(KriterijumPretrage, List<Ugovori>) koja pronalazi ugovore po unetom kriterijumu.
- 4. **Sistem** traži *ugovore* po zadatim vrednostima. (SO)
- 5. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** nađene *ugovore*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno pronadjeni ugovori." (IA)

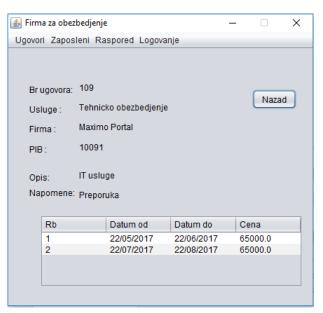

6. Koordinator sektora bira ugovor čije podatke želi da pogleda. (APUSO)

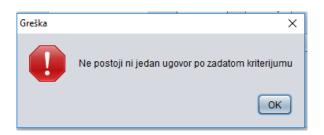
- 7. **Koordinator sektora** poziva **sistem** da prikaže podatke o izabranom *ugovoru*. (APSO)

 <u>Opis akcije:</u> Koordinator klikom na dugme "Detalji" poziva sistemsku operaciju **UcitajUgovor**(Ugovori) koja učitava podatke o izabranom ugovoru.
- 8. Sistem pronalazi podatke o izabranom ugovoru. (SO)
- 9. **Sistem** prikazuje podatke o izabranom *ugovoru*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazan ugovor." (IA)

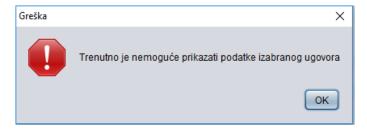

Alternativni scenario

5.1 Ako ne postoji ni jedan ugovor **sistem** ispisuje poruku: "Ne postoji ni jedan ugovor po zadatom kriterijumu". Prekida se izvršenja scenarija. (IA)

9.1 Ako dodje do neke greške, **sistem** ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke izabranog ugovora". (IA)

3.2.1.7. SK 7: Slučaj korišćenja – Unos radne smene

Naziv SK

Unos radne smene

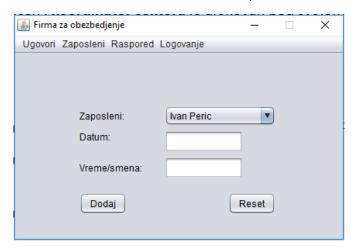
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

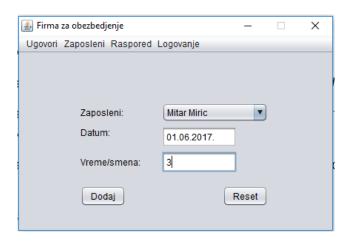
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: Sistem je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *radnim smenama*. Učitani su svi zaposleni.

Osnovni scenario SK

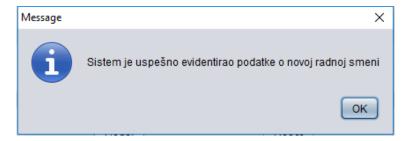
1. Koordinator sektora unosi podatke o novoj radnoj smeni. (APUSO)

- Koordinator sektora kontroliše da li je korektno uneo podatke o novoj radnoj smeni.
 (ANSO)
- 3. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti podatke o novoj radnoj smeni. (APSO)

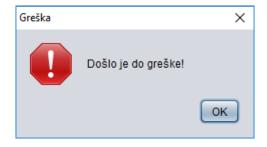
<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Dodaj" poziva sistemsku operaciju **ZapamtiRadnuSmenu**(RadneSmene) koja pamti podatke o radnoj smeni.

- 4. Sistem pamti podatke o novoj radnoj smeni. (SO)
- 5. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje poruku: "Sistem je uspešno evidentirao podatke o novoj radnoj smeni". (IA)

Alternativni scenario

5.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da zapamti podatke o novoj radnoj smeni, prikazuje poruku: "Došlo je do greške". (IA)

Naziv SK

Izmena radne smene

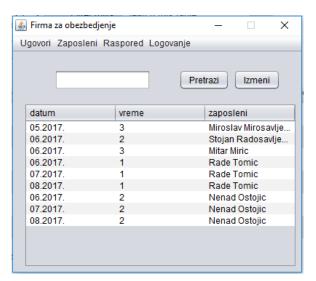
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

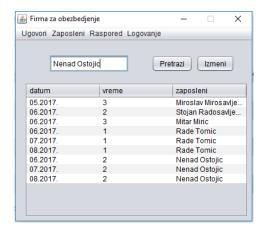
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i **koordinator sektora** je ulogovan pod svojom šifrom. **Sistem** prikazuje formu za rad sa *radnim smenama*.

Osnovni scenario SK

1. Koordinator sektora unosi vrednosti po kojima pretražuje radne smene. (APUSO)

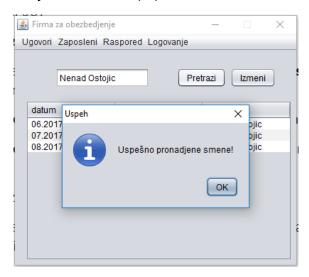

Koordinator sektora poziva sistem da pronadje radne smene po zadatim vrednostima.
 (APSO)

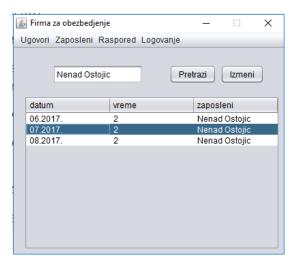
Opis akcije: Koordinator klikom na dugme "Pretrazi" poziva sistemsku operaciju

PronadjiRadneSmene(KriterijumPretrage,List<RadneSmene>) koja pronalazi radne smene po zadatom kriterijumu.

- 3. **Sistem** traži *radne smene* po zadatim vrednostima. (SO)
- 4. **Sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** date *radne smene*. **Sistem** prikazuje poruku: "Uspešno pronadjene smene!" (IA)

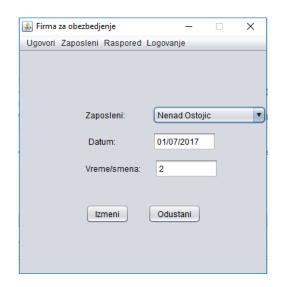
5. Koordinator sektora odabira radne smene čije podatke želi da izmeni. (APUSO)

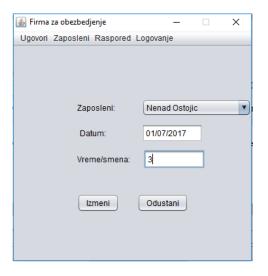
6. Koordinator sektora poziva sistem da prikaže podatke o izabranoj radnoj smeni. (APSO)

<u>Opis akcije:</u> Koordinator klikom na dugme "Izmeni" poziva sistemsku operaciju **PrikaziPodatkeRadneSmene**(RadneSmene) koja učitava podatke o izabranoj smeni.

- 7. **Sistem** pronalazi podatke o izabranoj *radnoj smeni*. (SO)
- 8. **Sistem** prikazuje podatke o datoj *radnoj smeni*. **Sistem** prikazuje poruku:"Uspešno prikazani podaci o radnoj smeni." (IA)

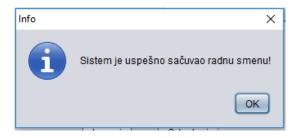
9. Koordinator sektora izmenjuje podatke prikazane radne smene. (APUSO)

- 10. Koordinator sektora proverava unete podatke o izmeni radne smene. (ANSO)
- 11. Koordinator sektora poziva sistem da zapamti izmenjene podatke. (APSO)

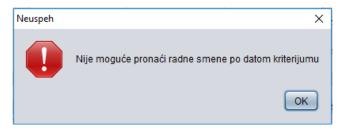
<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Izmeni" poziva sistemsku operaciju **ZapamtiRadneSmene**(RadneSmene) koja pamti podatke o radnoj smeni.

- 12. Sistem memoriše podatke. (SO)
- 13. **Sistem** je zapamtio podatke i prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem je uspešno sačuvao radnu smenu." (IA)

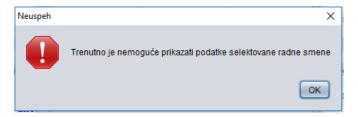

Alternativni scenario

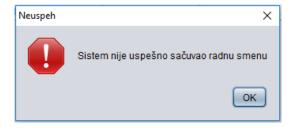
4.1 Ukoliko **sistem** nije u mogućnosti da pronadje radne smene, ispisuje poruku: "Nije moguće pronaći radne smene po datom kriterijumu". Prekida se izvršenje scenarija. (IA)

8.1 Ako **sistem** nije u mogućnosti da prikaže podatke, ispisuje poruku: "Trenutno je nemoguće prikazati podatke selektovane radne smene". Prekida se izvršenje scenaria. (IA)

13.1 Ukoliko nije moguće memorisanje podataka **sistem** prikazuje **koordinatoru sektora** poruku: "Sistem nije uspešno sačuvao radnu smenu". (IA)

3.2.1.9. SK 9: Slučaj korišćenja – Prijavljivanje koordinatora sektora

Naziv SK

Prijavljivanje koordinatora sektora

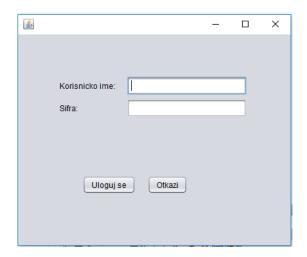
Aktori SK

Koordinator sektora

Učesnici SK

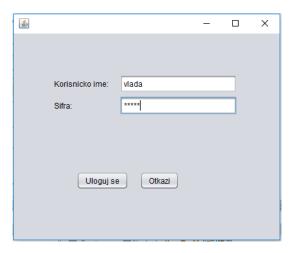
Koordinator sektora i sistem (program)

Preduslov: **Sistem** je uključen i prikazuje formu za prijavljivanje koordinator sektora.

Osnovni scenario SK

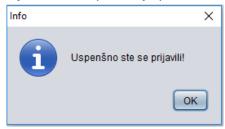
1. Koordinator sektora unosi podatke za prijavu. (APUSO)

2. Koordinator sektora poziva sistem da ga prijavi. (APSO)

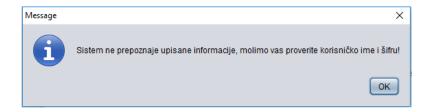
<u>Opis akcije:</u> Koordinator pritiskom na dugme "Uloguj se" poziva sistemsku operaciju **PrijaviKoordinatoraSektora**(Koordinatori) koja pronalazi koordinatora po unetom kriterijumu.

- 3. Sistem prijavljuje koordinatora sektora. (SO)
- 4. Koordinatora sektora je prijavljen i sistem prikazuje poruku: "Uspešno ste se prijavili". (IA)

Alternativna scenarija

4.1. Ukoliko **sistem** ne može da prijavi **koordinatora sektora**, prikazuje poruku: "Sistem ne prepoznaje upisane informacije, molimo vas proverite korisničko ime i šifru". (IA)

3.2.2. Projektovanje kontrolera korisničkog interfejsa

Kontroler korisničkog interfejsa je odgovoran za:

- prihvatanje grafičkih objekata od ekranske forme
- konvertovanje podataka koji se nalaze u grafičkim objektima u domenske objekte koji će biti prosleđeni preko mreže do aplikacionog servera
- konvertovanje domenskih objekata u grafičke objekte i prosleđuje ih do ekranske forme

3.3. Projektovanje aplikacione logike

Aplikacioni serveri su odgovorni da obezbede servise koji će da omoguće realizaciju aplikacione logike softverskog sistema. Projektovani aplikacioni server sadrži:

- deo za komunikaciju s klijentima
- kontrolera aplikacione logike
- deo koji sadrži poslovnu logiku
- deo za komunikaciju sa skladištem podataka (broker baze podataka)

3.3.1. Komunikacija sa klijentima

Deo za komunikaciju podiže serverski soket koji će da osluškuje mrežu. Kada klijentski soket uspostavi konekciju sa serverskim soketom, tada server generiše nit koja će uspostaviti dvosmernu vezu sa klijentom.

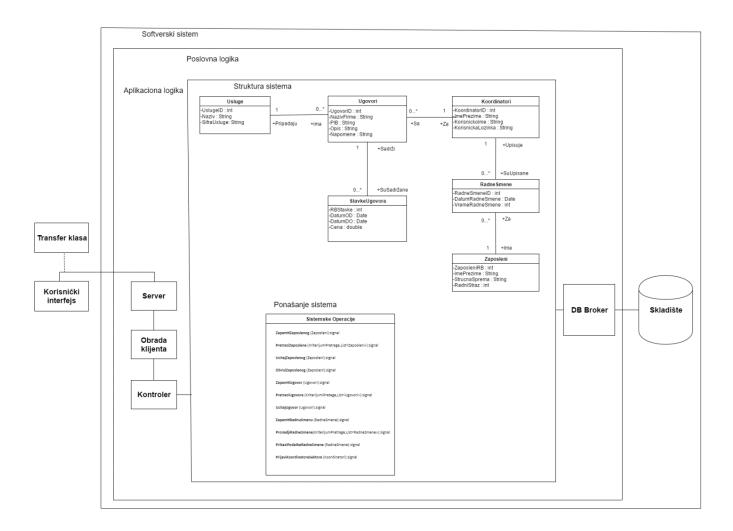
Slanje i primanje podataka od klijenta se obavlja razmenom objekta klase TransferObject i ostvaruje se preko soketa.

Klijent šalje zahtev za izvršenje neke od sistemskih operacija do odgovarajuće niti koja je povezana sa tim klijentom. Ta nit prihvata zahtev i prosleđuje ga do kontrolera aplikacione logike. Nakon izvršenja sistemske operacije rezultat se, preko kontrolera aplikacione logike, vraća do niti klijenta koja taj rezultat šalje nazad do klijenta.

3.3.2. Kontroler aplikacione logike

Kontroler aplikacione logike prihvata zahtev za izvršenje sistemske operacije od niti klijenta i dalje ga preusmerava do klasa koje su odgovorne za izvršenje sistemskih operacija. Nakon izvršenja sistemske operacije kontroler aplikacione logike prihvata rezultat i prosleđuje ga pozivaocu (niti klijenta).

Kako je u fazama prikupljanja zahteva i analize data specifikacija strukture i ponašanja softverskog sistema, odnosno specifikacija poslovne logike softverskog sistema, sledeća slika daje opis sistema nakon faze projektovanja komunikacije sa klijentima i kontrolera aplikacione logike:

Preko klase "Kontroler" prihvataju se zahtevi od niti klijenta za izvršavanje sistemskih operacija, koji se zatim prosleđuju klasama odgovornim za izvršenje sistemskih operacija. Za svaku sistemsku operaciju prave se softverske klase koje treba da realizuju sistemsku operaciju.

3.3.3. Poslovna logika

Projektovanje ponašanja softverskog sistema – sistemske operacije

Za svaku sistemsku operaciju treba napraviti konceptualna rešenja koja su direktno povezana sa logikom problema.

Za svaki od ugovora projektuje se konceptualno rešenje.

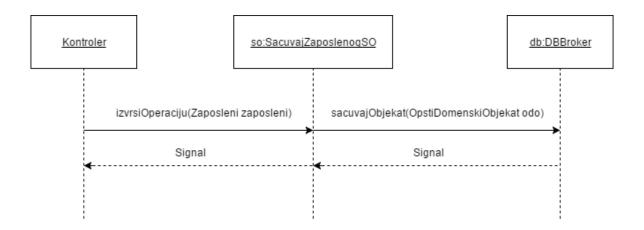
Ugovor UG1: ZapamtiZaposlenog - SacuvajZaposlenogSO

Operacija: ZapamtiZaposlenog (Zaposleni):signal;

Veza sa SK: SK1, SK2

Preduslovi: Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom Zaposleni moraju biti zadovoljena.

Postuslovi: Podaci o novom zaposlenom sačuvani.

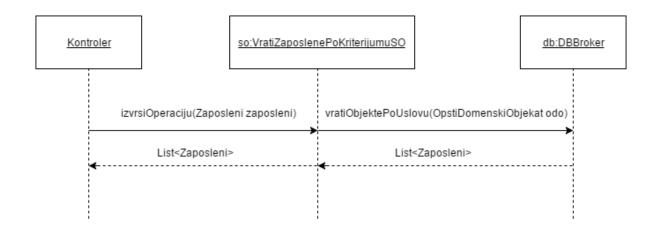
Ugovor UG2: PretraziZaposlene - VratiZaposlenePoKriterijumuSO

Operacija: PretraziZaposlene (KriterijumPretrage, List<Zaposleni>):signal;

Veza sa SK: SK2, SK3, SK4

Preduslovi: -

Postuslovi: -

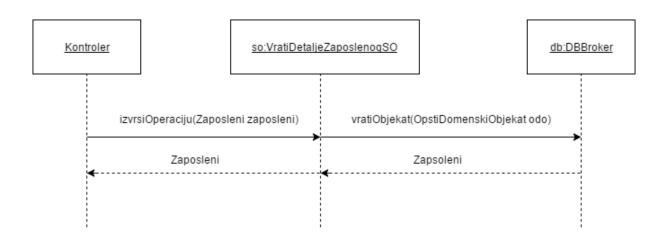
Ugovor UG3: UcitajZaposlenog - VratiDetaljeZaposlenogSO

Operacija: UcitajZaposlenog (Zaposleni):signal;

Veza sa SK: SK2, SK4

Preduslovi: -

Postuslovi: -

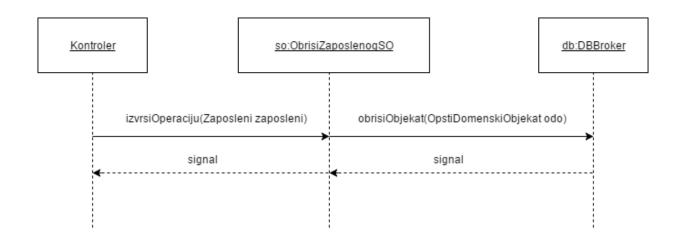
Ugovor UG4: ObrisiZaposlenog - ObrisiZaposlenogSO

Operacija: ObrisiZaposlenog (Zaposleni):signal;

Veza sa SK: SK3

Preduslovi: Strukturna ograničenja nad objektom Zaposleni moraju biti zadovoljena.

Postuslovi: Zaposleni je obrisan.

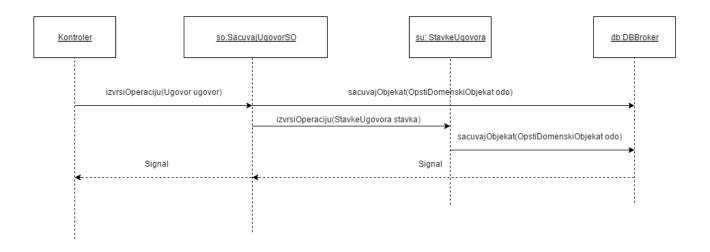
Ugovor UG5: ZapamtiUgovor - SacuvajUgovorSO

Operacija: ZapamtiUgovor (Ugovori):signal;

Veza sa SK: SK5

Preduslovi: Vrednosna i strukturna ograničenja moraju biti zadovoljena nad objektom Ugovori.

Postuslovi: Podaci o ugovoru su zapamćeni.

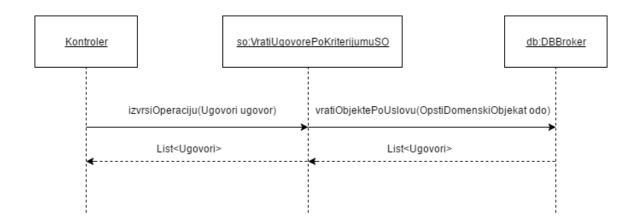
Ugovor UG6: PretraziUgovore - VratiUgovorePoKriterijumuSO

Operacija: PretraziUgovore (KriterijumPretrage, List<Ugovori>):signal;

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: -

Postuslovi: -

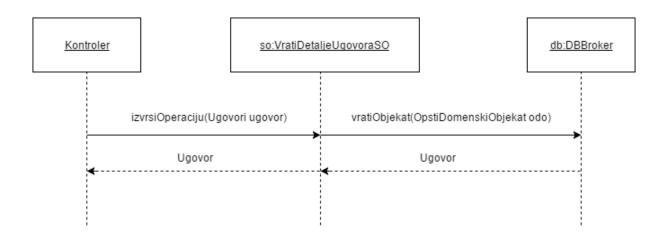
Ugovor UG7: UcitajUgovor - VratiDetaljeUgovoraSO

Operacija: UcitajUgovor (Ugovori):signal;

Veza sa SK: SK6

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Ugovor UG8: ZapamtiRadnuSmenu - SacuvajRadnuSmenuSO

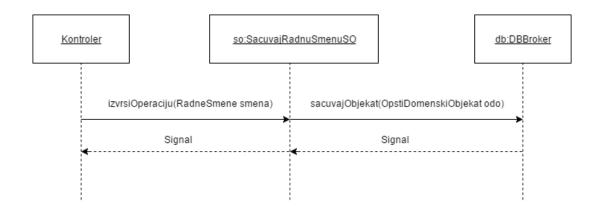
Operacija: ZapamtiRadnuSmenu (RadneSmene):signal;

Veza sa SK: SK7,SK8

Preduslovi: Vrednosna i strukturna ograničenja nad objektom RadneSmene moraju biti

zadovoljena.

Postuslovi: Podaci o radnoj smeni su zapamćeni.

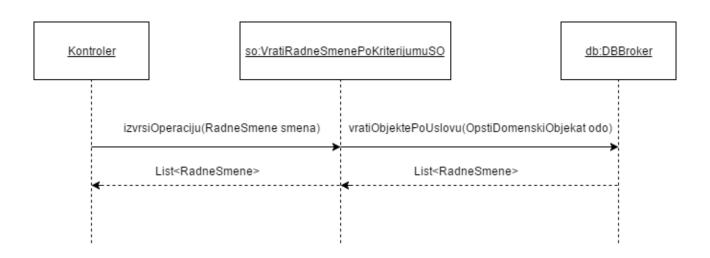
Ugovor UG9: PronadjiRadneSmene - VratiRadneSmenePoKriterijumuSO

Operacija: PronadjiRadneSmenu (KriterijumPretrage, List<RadneSmene>):signal;

Veza sa SK: SK8

Preduslovi:

Postuslovi:

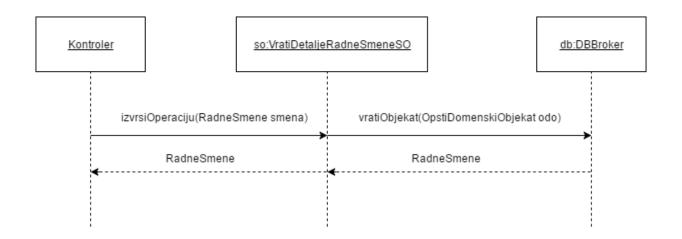
Ugovor UG10: PrikaziPodatkeRadneSmene - VratiDetaljeRadneSmeneSO

Operacija: PrikaziPodatkeRadneSmene (RadneSmene):signal;

Veza sa SK: SK8

Preduslovi: -

Postuslovi: -

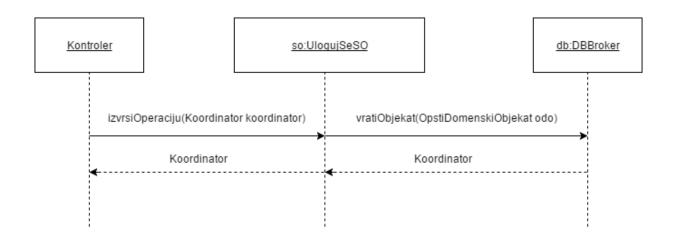
Ugovor UG11: PrijaviKoordinatoraSektora - UlogujSeSO

Operacija: PrijaviKoordinatoraSektora (Koordinatori):signal;

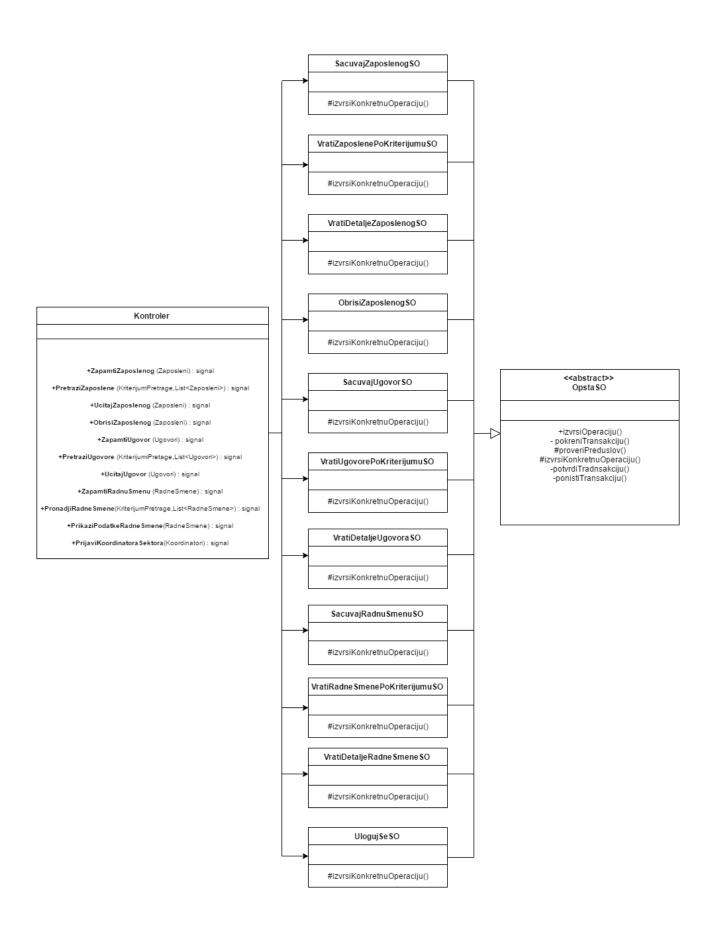
Veza sa SK: SK9

Preduslovi: -

Postuslovi: -

Klase koje su odgovorne za izvršenje sistemskih operacija nasleđuju klasu OpstaSO kako bi mogle da se povežu sa bazom i kako bi se njihovo izvršenje pratilo kao transakcija. OpstaSO predstavlja apstraktnu klasu čija glavna metoda (izvrsiOperaciju()) u sebi sadrži otvaranje konekcije sa bazom, proveru preduslova, izvršenje operacije, potvrdu u bazi ukoliko je izvršenje uspešno, poništavanje ukoliko izvšenje nije bilo uspešno i zatvaranje konekcije. Svaka od sistemskih operacija daje svoju implementaciju metode za proveru preduslova, ukoliko postoji, i metode za izvršenje konkretne sistemske operacije.

Projektovanje strukture softverskog sistema

Na osnovu konceptualnih klasa prave se softverske klase strukture. Svaka klasa ima privatna polja atributa, gettere i settere za te atribute, besparametarski konstruktor kao i parametarski konstruktor.

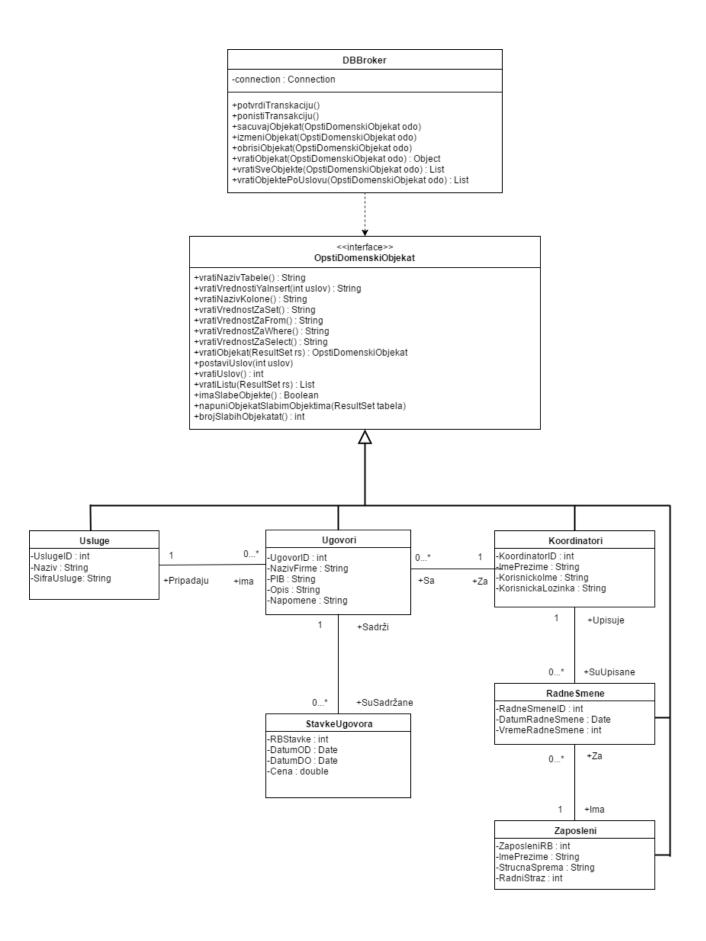
3.3.4. Broker baze podataka

Klasa DBBroker predstavlja perzistentni okvir koji posreduje u svim operacijama nad bazom podataka i realizuje sledeće metode (otvaranje konekcije se izvršava u konstruktoru):

- public void potvrdiTranskaciju()
- public void ponistiTransakciju()
- public void sacuvajObjekat(OpstiDomenskiObjekat odo)
- public void izmeniObjekat(OpstiDomenskiObjekat odo)
- public void obrisiObjekat(OpstiDomenskiObjekat odo)
- public Object vratiObjekat(OpstiDomenskiObjekat odo)
- public List vratiSveObjekte(OpstiDomenskiObjekat odo)
- public List vratiObjektePoUslovu(OpstiDomenskiObjekat odo)

Sve metode DBBroker klase su projektovane kao generičke, što znači da mogu da prihvate različite domenske objekte preko parametara. Na taj način postižemo da u DBBroker klasi nemamo implementaciju pojedinačnih metoda za svaku domensku klasu.

U procesu pravljenja DBBroker klase dobili smo metode interfejsa OpstiDomenskiObjekat. Svaka klasa iz domena implementira dati interfejs, i sve njegove metode. Na taj način je omogućeno da metode klase DBBroker budu generičke i da se DBBroker klasa povezuje sa interfejsom OpstiDomenskiObjekat, što je prikazano na slici (sledeća strana).

3.4. Projektovanje skladišta podataka

Na osnovu softverskih klasa strukture, projektovane su tabele (skladišta podataka) relacionog sistema za upravljanje bazom podataka (SQLyog Community):

Tabela: Koordinatori			
lme polja	Tip		
koordinatorID	int		
imePrezime	varchar		
korisnickolme	varchar		
korisnickaLozinka	varchar		

Tabela: Radnesmene				
lme polja	Tip			
radneSmeneID	int			
datumRadneSmene	Date			
vremeRadneSmene	int			
zaposleniRb	int			
koordinatorID	int			

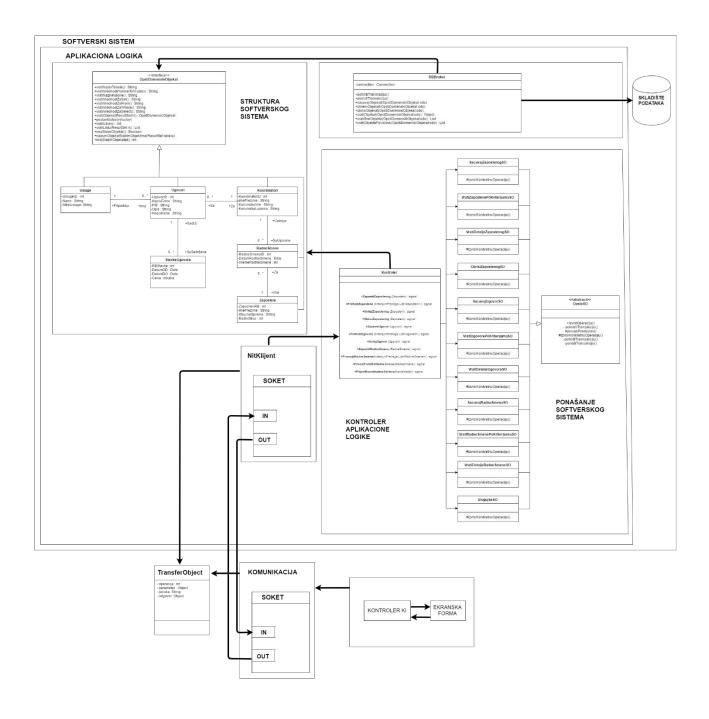
Tabela: Ugovori				
lme polja	Tip			
ugovorID	int			
nazivFirme	varchar			
Pib	varchar			
Opis	varchar			
Napomene	varchar			
uslugeID	int			
koordinatorID	int			

Tabela: Stavkeugovora				
Ime polja	Tip			
ugovorID	int			
rbStavke	int			
datumOd	Date			
datumDo	Date			
Cena	double			

Tabela: Usluge			
lme polja	Tip		
uslugeID	int		
naziv	varchar		
sifraUsluge	varchar		

Tabela: Zaposleni			
lme polja	Tip		
zaposleniRb	int		
imePrezimeZ	varchar		
strucnaSprema	varchar		
radniStaz	int		

Nakon projektovanja tabela iz baze podataka, dobijamo potpunu sliku arhitekture softverskog sistema (sledeća strana):

4. Implementacija

Softverski sistem, rezultat ovog rada, razvijen je u programskom jeziku Java i projektovan je kao klijent / server. Kao razvojno okruženje koriščen je NetBeans IDE 8.0.2, a kao sistem za upravljanje bazom podataka korišćen je SQLyog Community.

Čitav sistem je realizovan u tri projekta: projekatKlijent, projekatServer i projekatZajednicki. Na osnovu arhitekture softverskog sistema dobijene su sledeće softverske klase:

projekatKlijent

- forme/DetaljiUgovoraPanel.java
- forme/DodajNoviUgovor.java
- forme/DodajNovogZaposlenogPanel.java
- forme/DodajNovuSmenuPanel.java
- forme/GlavnaForma.java
- forme/IzmeniRadnuSmenu.java
- forme/IzmeniZaposlenogPanel.java
- forme/LogIn.java
- forme/PregledSmenaPanel.java
- forme/PretragaUgovoraPanel.java
- forme/PretraziZaposlenePanel.java
- komunikacija/Komunikacija.java
- logovanje/Logovanje.java
- model/modelTabeleRadneSmene.java
- model/modelTabeleStavkeUgovora.java
- model/modelTabeleUgovori.java
- model/modelTabeleZaposleni.java
- util/AktivanPanel.java

projekatServer

- db/DBBroker.java
- form/ServerForma.java
- kolekcija/UlogovaniKoordinatori.java
- kontroler/Kontroler.java
- server/NitKlijent.java
- server/NitServer.java
- so/OpstaSO.java
- so.koordinatori/IzlogujSeSO.java
- so.koordinatori /UlogujSeSO.java
- so.koordinatori /VratiListuKoordinatoraSO.java
- so.radnesmene/IzmeniRadnuSmenuSO.java
- so.radnesmene/SacuvajRadnuSmenuSO.java
- so.radnesmene/VratiDetaljeRadneSmeneSO.java
- so.radnesmene/VratiListuRadnihSmenaSO.java
- so.radnesmene/VratiRadneSmenePoKriterijumuSO.java
- so.ugovori/SacuvajUgovorSO.java
- so.ugovori/VratiDetaljeUgovoraSO.java
- so.ugovori/VratiListuUgovoraSO.java
- so.ugovori/VratiUgovorePoKoordinatoruSO.java
- so.ugovori/VratiUgovorePoKriterijumuSO.java
- so.usluge/VratiListuUslugaSO.java
- so.zaposleni/IzmeniZaposlenogSO.java
- so.zaposleni/ObrisiZaposlenogSO.java
- so.zaposleni/SacuvajZaposlenogSO.java
- so.zaposleni/VratiDetaljeZaposlenogSO.java

- so.zaposleni/VratiListuZaposlenihSO.java
- so.zaposleni/VratiZaposlenePoKriterijumuSO.java

projekatZajednicki

- domen/Koordinator.java
- domen/OpstiDomenskiObjekat.java
- domen/RadneSmene.java
- domen/StavkeUgovora.java
- domen/Ugovori.java
- domen/Usluge.java
- domen/Zaposleni.java
- konstante/Konstante.java
- transfer/TransferObject.java

5. Testiranje

Svaki od implementiranih slučajeva korišćenja je testiran. Prilikom testiranja svakog slučaja korišćenja, pored unetih pravilnih podataka, unošeni su i nepravilni podaci da bi se utvrdilo kakav će rezultat izvršenja biti.

Na osnovu izvršenih testiranja otklonjeni su uočeni nedostaci.